

ACCIO CATALANA

setmanari nacionalista d'esquerra

El Tribunal de Garanties declarà el Parlament de Catalunya incompetent per a dictar la Llei de contractes de conreu

Entenguí's bé, incompetent del tot

En canvi, el Sr. Samper diu que la Llei de contractes de conreu votada pel Parlament Català podria ésser aplicada si es llimessin, pocs, alguns extrems.

Una de dues: o el Sr. Samper, autonomista estil Lliga Catalana, no sap la seva obligació o el Tribunal de Garanties ha fet una atzagaiada.

Però nosaltres, Republicans Nacionalistes, diem: que vista la irregularitat i la parcialitat d'aquest fall i en defensa dels drets que ens dona l'Estatut per a regir-nos dintre de Catalunya, i en defensa de la nostra Generalitat de Catalunya, tan valentment defensada pel nostre digne President Lluís Companys, no podem acatar aquest fall i ens posem al costat de tots els catalans dignes que estan disposats a tot sacrifici en defensa de la integritat de la nostra Catalunya.

Catalans: ha arribat l'hora de demostrar que volem governar-nos nosaltres mateixos, amb homes catalans i amb lleis catalanes. Tothom al seu lloc, amb ordre i la serenitat que comporta el convenciment ferm del què es va a fer, com també amb tota disciplina, esperant la veu de comandament del President de la Generalitat, honorable patriota Lluís Companys, que ha promès deixar la seva existència en la lluita abans que claudicar, com han fet més d'una vegada els traïdors de Catalunya, que ara precisament són els que s'han oposat a què Catalunya es regís des del seu Parlament autònom.

Catalans!! Visca Catalunya Lliure!! Tothom a defensar-la!!

ARRIBADA DELS PARLAMENTARIS
GIRONINS

Girona, com tot Catalunya, dempeus

Ahí, a les cinc de la tarda, tinguérem notícia de l'arribada a Girona, en l'express del vespre, dels parlamentaris d'esquerra gironins que, amb els seus altres companys, han deixat el Parlament espanyol per a ocupar el lloc de lluita al costat del poble i a les ordres del Govern de la Generalitat, disposats a l'esforç que calgui per a defensar la llibertat de la nostra terra i el règim republicà.

La nova, publicada per L'AUTONOMISTA, i a la set començada a donar per ràdio, anà essent coneguda, i així, a l'arribada de l'express, l'andèrra de l'estació era ple d'una multitud de festívols congregada per rebre els senyors Santaló i Mascort.

En entrar el tren en agulles, una cobla interpretà l'himne nacional "Els Segadors" i, moments després, descendiren del tren els nostres diputats en mig d'una ovació clamorosa i de visques a Catalunya i als diputats honorats, als quals es sumaren els passatgers de l'express.

Precedits per les banderes de les organitzacions republicanes de Girona, de Palau i Salt, es formà una manifestació que, per la Plaça del Marqués de Camps i carrer del Progrés es dirigí al Centre d'Unió Republicana, al carrer del Carme.

Presidien la manifestació els senyors Santaló i Mascort, acompanyats del Comissari d'Ordre Públic senyor Prunés i secretari senyor Oliva, el diputat al Parlament català senyor Dalmau, el conseller gironí senyor Camps, el nostre Director senyor Rahola, i directius de les entitats republicanes. Assenyalem també la presència dels ex regidors d'Acció Catalana senyors Colomer i Palol.

La manifestació anà engroixint ràpidament pels nombrosíssims ciutadans que ràpidament s'adreçaven a l'estació en tenir notícia de l'arribada, i en ésser al centre de la ciutat, aplegava ja milers de persones.

L'entusiasme dels manifestants no minvà un moment. Els visques a Catalunya, a la República catalana, a la República espanyol, als nostres parlamentaris, a Lluís Companys, al Govern de la Generalitat, i els moris a Cambó i als traïdors de Catalunya, no cessaren un moment.

En arribar al Centre d'Unió Republicana, els manifestants envairen l'espaiós saló d'aquella entitat. L'entrada dels nostres diputats fou quelcom d'emocionant. Les banderes barrades i republicanes voleiant i inclinant-se retien homenatge als senyors Santaló i Mascort que avan-

gaven pel mig de la sala entre una ovació aixordadora.

La sala s'emplenà a vessar. Una gran multitud de ciutadans i ciutadanes, a peu dret, encimbellà la sala i totes les llotges i finestral. A l'escenari, que també s'emplenà totalment, hi veiérem els senyors Prunés i Oliva, el diputat Laureà Dalmau, els consellers senyors Camps, Rahola, Dalmau, Jover, Busquets i Vila, el president del Centre d'Unió Republicana senyor Armengol, el president de la Joventut Republicana d'Esquerra, senyor Balaguer, membres de les directives d'aquestes entitats i del Comitè polític local d'Esquerra Catalana, el catedràtic senyor Soler, i representacions dels republicans de Salt, Santa Eugènia, Palau, Sarrià, Bescanó i altres persones i representacions que sentim no recordar.

El senyor Camps, conseller i president del Comitè polític, oferí als diputats gironins el triple homenatge d'emoció, gratitud i entusiasme del poble de Girona, allà congregat. Amb paraula roent assenyala la gravetat de l'hora present i remarcà com l'acte testimoniava com Girona formaria en lloc d'honor al costat de la resta de Catalunya quan aquesta s'aixequés com un braç gegant per a donar efectivitat a les ordres del President de la Generalitat en defensa de la llibertat de Catalunya i de la dignitat de la República.

Les ovacions que esclataren en diversos moments dels parlament del senyor Camps i Arboix i, especialment al final, s'enllaçà amb la que el públic tributà al senyor Mascort quan s'avançà per a adreçar-li la paraula.

El senyor Mascort féu present la

seva intensa emoció en veure com tot Catalunya sent la gravetat dels moments actuals i la seva satisfacció en constatar com els parlamentaris catalans d'Esquerra han sabut interpretar els sentiments del poble català, com així han pogut comprovar-lo des de la seva entrada a Catalunya. Però, els catalans no estem sols en la lluita justa en defensa dels nostres drets i de la República: en les estacions de Castella i d'Aragó, no hi mancaven els vertaders republicans que victorejaven l'Esquerra catalana, i que eren correspostos amb visques a la República Diu que han vingut a posar-se al costat del poble per a obeir les ordres del President de la Generalitat per la defensa de l'Estatut i de la Constitució, d'aquesta Constitució falsejada per un Tribunal que, per ésser de Garanties Constitucionals, hauria de vetllar per la seva integritat, i atacada per uns que diuen voler defensar-la després de no haver-la votada. Acaba dient que ells s'han retirat del Parlament precisament per defensar la Constitució, d'acord amb la declaració llegida al Parlament en retirar-e, nota redactada exclusivament per Miquel Santaló i aprovada per unanimitat per la minoria d'Esquerra. El senyor Mascort, en diferents passatges del seu bell parlament i en acabar fou ovacionat i victorejat amb gran entusiasme per tots els oients.

En avançar Miquel Santaló, esclata una ovació indescriptible. Voleiaven capells i mocadors i els visques a Santaló, a Catalunya i al seu govern i els moris als traïdors de la nostra terra. Santaló començà dient que agraija una vegada més l'acolliment entusiasta que els republicans li ator-

gaven per quant significava que persisteix la comunió d'ideals, per als quals volia aquelles ovacions i aquell entusiasme. Remarcà com ell ha pogut veure diverses grans manifestacions del poble de Catalunya i com cada una d'elles tenia un sentit i un aspecte ben distint. El sentiment de joia era ben clar en la magna manifestació catalana del 22 de setembre del 32, quan vingueren a portar l'Estatut, i ara hi és ben clar la consciència d'ésser hora de meditació per la gravetat del moment. Diu que els esdeveniments es produeixen com s'han de produir, i que per això estan bé aci els que han vingut a posar-se al costat del poble i que estan bé allà, els que han restat a Madrid al servei d'interessos particulars. Fu notar com Catalunya no està sola en la lluita per la llibertat i la Justícia. Els representants d'Euzkadi, malgrat ésser gent de dreta, han pogut sentir com a propi el greuge a Catalunya per ésser gent d'ideal pur. (Ovació al poble basc). Acompanyen també Catalunya els socialistes, la U. G. T. i tots els vertaders republicans des de Maura fins a Azaña, Recomana, per a fer-nos dignes de l'hora present, un profund examen de consciència per a arribar a la plena convicció de què si el nombre és la força, aquesta força es centuplica si actua disciplinada. Que ningú actui fragmentàriament. Que ningú atengui espurnes esporàdiques. Que tothom estigui, com un sol home, disposat a seguir amb la màxima disciplina i el màxim entusiasme, les decisions de Lluís Companys que amb la més gran serenitat però també amb la més gran decisió farà el que calgui per a l'assoliment del triomf. Si així ho fem, mereix-

Barcelona amb representacions de tot Catalunya, dimecres a la nit tributà, una rebuda d'indescriptible emoció als parlamentaris catalans i bascos que s'han retirat del Parlament espanyol

Davant una multitud imponent parlaren des de la Generalitat els senyors Casanovas, Santaló, Gassol, Monzon (diputat basc) i el President Companys

Per creure-ho d'interès reproduïm els interessants parlaments del nostre amic senyor Santaló i el del President de Catalunya:

MIQUEL SANTALÓ

Catalans. — Permeteu-me que en primer terme, agraeixi des del fons del meu cor les paraules que acaba de pronunciar l'Honorable President del Parlament de Catalunya, de salutació a la minoria que m'honoru en representar i permeteu-me també que us digui, com agraeixo aquesta manifestació formidable del poble, recolzant l'actitud de la minoria en el Parlament de la República. Catalans, tornem els parlamentaris de Madrid, amb la convenció d'haver complert en tot moment el nostre deure i avui venim ací a donar-vos compte, amb la mateixa fermesa, amb el mateix entusiasme. Ens trobem de nou a Catalunya, per fer el que calgui i afermar d'una manera definitiva les nostres llibertats i la nostra sobirania.

Ens acompanya materialment i espiritual tots els representants de Basconia. Recolzen incondicionalment la nostra actitud i la voluntat de Catalunya, tots els republicans veritat d'altres terres; recolzen la nostra actitud, els socialistes i jo vull dir-vos, com en nom d'ells agraeixo aquestes manifestacions de simpatia i vull dir-vos també que tingueu la seguretat absoluta que si arribessin hores precises d'heroicitat, ells estarien al costat nostre, sobretot, sabent com és de ferma la nostra voluntat.

Han quedat a Madrid, i jo he de dir-vos-ho a vosaltres, han quedat a Madrid amb les forces desnaturalitzadores de la República, aquells que per vergonya seva han renegat de tota la significació de la qual parlaren. Estan bé allà, com estem nosaltres bé ací. Vull acabar dient-vos quin és l'esperit dels diputats del Parlament de la República. Som ací com a soldats rasos, per a posar-nos, colze a colze, al costat vostre, a les ordres de la representació autèntica de Catalunya, que reuneix i sintetitza l'Honorable President Lluís Companys. Amb voluntat decidida, amb tota fermesa, catalans, cadascú de nosaltres acatarà el mot d'ordre del Govern de la Generalitat i acomplirem ací amb el nostre deure, com hem entès complir-li al Parlament de Catalunya.

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT, SENYOR COMPANYS

En disposar-se a parlar el President una llarguíssima i entusiasta ovació ofegà la seva paraula. Després de molts esforços per aconseguir el silenci, el President pronuncià les següents paraules:

Catalans: Les primeres paraules que pronunciï, han d'ésser per proclamar

rem la gratitud de les futures generacions; si no, serem dignes del seu menyspreu.

El fervor contingut fins llavors, esclatà en una ovació imponent que es renovà després d'aprovar-se, a proposta del senyor Camps i Arboix, i com a conclusió de l'acte, la tramesa d'un telegrama al President de la Generalitat, expressant-li com Girona està a punt per a complir el seu deure a les ordres seves.

I seguidament acabà l'acte magnífic, palesador de com Girona està amantent a complir els seus deures de ciutat fondata de Catalunya i republicana.

Una jornada esplèndida i plena d'optimisme per als amants de la Llibertat i de la Justícia.

les tres úniques que jo conec en l'idioma basc: "Gora Euzkadi Eskatuta".

Cal expressar als nostres germans d'Euskadi, el profund agraïment que sentim per la seva solidaritat amb la nostra Pàtria. Són ací, hostes d'honor, davant del poble; són els nostres germans estimats i si arriba un dia en què Euzkadi, donant-se les directives que ells vulguin, demanen l'assoliment de Catalunya, tots els catalans els prestarem el nostre ajut.

Vull també expressar la satisfacció del poble de Catalunya, per la conducta en tot moment i el gest d'aquests dies realitzat per la nostra minoria al Parlament de la República. Ací estan, davant del poble congregat que ratifica el seu gest; i en ratificar el seu gest, els hi torna a donar, perquè romanin ací, l'entusiasme de tota la seva confiança.

I ara, unes paraules de direcció. El Govern de Catalunya no ha de modificar, per ara, les directrius que ha assenyalat en el discurs que jo he pronunciat aquests darrers dies. La Llei de Contractes de Conreu, que és un aspecte del problema que està emmarcada en l'Estatut, la complirem, a grat o a desgrat dels uns o dels altres. La Llei de Contractes de Conreu no va contra la Constitució ni l'esgarripi; qui va contra la Constitució és el Tribunal de Garanties i ara resulta, catalans, que volen fer la defensa de la Constitució aquells que no l'han votada i aquells que volen falsejar-la.

La nostra actitud d'avui és guardar les posicions, però Catalunya no anirà enrera ni un mil·límetre. Cal dir que no estaven acostumats al fet que el sentiment nacionalista i les llibertats de Catalunya es defensessin d'una manera masculina, però ja s'hi acostumaràn. Quan nosaltres diem que estem disposats a deixar la vida, quan nosaltres diem això, no diem un paraula vana, ni fem una frase de miting ni d'atracció. Respon a un estat d'ànim del nostre esperit, i en cas que fossim vençuts, la pèrdua de la nostra existència respondria a les conveniències de Catalunya, la qual renaxeria d'una faïscó destructible.

No em cansaré de recomanar-vos serenitat i disciplina. És natural quan es reben greuges tan indignants que s'exalti el patriotisme de tots. Però heu d'ésser homes i homes fets per a l'hora que convingui. Aquestes exaltacions patriòtiques que el Govern necessita per a enfortir la seva voluntat i tal vegada perquè crea un àl·lit necessari per a les gestes definitives. Respectable aquesta exaltació, però s'ha d'anar en compte pels elements que volguessin fer veure una exaltació patriòtica, perquè, de vegades, portada per uns, per pur patriotisme, són per altres aprofitades, per arrossegar la multitud i promoure gestes i detalls de lluita que vinguessin a obstaculitzar la victòria, tres vegades segura, de Catalunya.

Bandera barrada dels nostres amors: el President de la Generalitat, no permetrà que s'acotin els teus plecs gloriosos. Amb el cap enlaire, el cor serà, la consciència neta i el pols ferm, el poble va penetrant angunies a la sensibilitat de l'esdeveniment i sap que és invencible perquè dona força al seu braç l'ànima immortal de Catalunya.

S'han pronunciat ací uns noms pel company Gassol, que m'obliguen a baixar humiliada la meua testa. Jo no tinc, ni mèrits ni comparacions i és una exageració i una amistat profunda, que ha portat a Ventura Gassol, a dir aquestes paraules inadequades per a la meua persona. (Veus; Molt adequades).

Però, tinc la consciència del meu deure i que no traspasaré una ratlla de cap manera; que dirigiré mentre pugui, perquè si no pogués, me n'aniria. Tinc la consciència del meu deure i en aquesta consciència, hi ha un nom i en aquest nom hi ha l'esdevenidor de la Pàtria.

Tot el discurs del President fou subratllat amb constants aplaudiments, que sovint afegaren la seva paraula. En acabar, la multitud esclatà en una ovació clamorosa, imponent, indescriptible, que es reprenegué diverses vegades, entre victors i volejar de mocadors.

El moment fou d'una emoció intensíssima, única, sense parió.

Tots els altres discursos foren escoltats amb un gran silenci per part de la multitud impressionant que omplena la Plaça de la República, silenci que, de tant en tant, es veia trencat per abrandats aplaudiments i en acabar el senyor Companys el poble, a cor, ha entonat "Els Segadors" enmig d'un gran entusiasme, acte que en aquells moments revestia una emoció intensíssima.

A continuació, la gran gernació que omplena la Plaça de la República i carrers afluents, ha iniciat la desfílada enmig del major ordre.

BAGARIA, REPORTERO

Diálogos académicos y espirituales

MIGUEL SANTALÓ DICE QUE LA LLIGA ES SINDICALISTA

Antes de nada: ¡Hola, noi! Yo os voy a poner en este reportaje en grave compromiso; pero no espantarse. Poneos tranquilo; haceos retratar.

—Primeramente, ¿no creéis que un estatuto mundial sería superior a un estatuto regional?

—Seguro. Todo el mundo de la Naturaleza es una coordinación estatutaria ejemplar. Sólo el mundo de los hombres está fuera de ella porque está lejos del imperio de la razón. La dependencia económica de los pueblos, cada día más acusada, nos llevará a la unidad moral.

—La Lliga Regionalista, ¿qué creéis? ¿es republicana o monárquica?

—Ni una cosa ni otra: es sindicalista. Un grupo de profesionales (banqueros, terratenientes, financieros) pendientes de sus intereses materiales y sin tiempo para preocuparse de otros problemas más humanos.

—No creéis que, por encima de esa patria chica sentimental que todos adoramos, de esa patria que es el recuerdo de nuestra infancia, de aquel barrio donde jugábamos, está nuestra verdadera patria sentimental, que no es Cataluña ni tampoco es Barcelona, que sólo es el barrio donde uno ha nacido? Después viene la segunda patria, que pudiéramos decir es la patria política, que une a los hombres por el servicio militar obligatorio y las contribuciones, y después viene la tercera: la cerebral, la patria sin fronteras, la que nos une en un mismo credo de justicia. Chinos, franceses, todos los hombres que tienen este mismo espíritu de justicia, forman una sola patria en contra de la enemiga que a veces está formada por nuestros propios hermanos. ¿No creéis, como yo, amigo Santaló, en una patria única?

—Decididamente, creo en la patria única a través del recuerdo de mi aldea de nacimiento. Rousseau, ciudadano del mundo, era un querido hermano mío. La visión de esta patria la engendran lo mismo las orillas del lago de Ginebra que las del río Fluvia.

—¿No creéis que la República ha sido amable con Cataluña cediéndole el Estatuto? ¿Sabrá Cataluña corresponder en un momento de peligro que pudiera tener esa República española y como un solo hombre levantarse para defenderla?

—La República, justa, ha reconocido el Estatuto. Cataluña, justa también y generosa, lleva sus afanes de emancipación para todas las regiones. No es un tópico la de sentirse "baluarte de la República" para establecer un nuevo régimen de derecho como garantía de libertad, de paz y de prosperidad.

—Amigo Santaló, yo no le voy a pedir que se reúna la Esquerra Catalana para contestar a mi pregunta. Vos estaréis más enterado que yo: ¿Por qué la Lliga Regionalista y el partido lerrouxista, eternos enemigos, ahora son unos amantes de Teruel? ¿Y por qué este cambio?

—El tiempo ha nivelado posiciones económicas, y tal vez haya contribuido a la aproximación erótica. Esto y la repulsa de Cataluña a situaciones y conductas políticas equívocas.

LUIS BAGARIA

Tot, no

A Madrid les incidències no sols de la política, sinó àdhuc de la vida catalana en general, són lamentablement desconegudes, excepció feta, com és obligat, quan aquestes incidències arriben a presentar espurneigs incandescents, i hom nota a l'illat acantillat una plena tensió d'efervescència.

Quan els periòdics madrilenys publicaren la nova que el Govern Samper —remembració cent per cent d'aquells tristos i aigualits gabinets que donaren una cromatització inconfusible a la fantasmal Restauració borbònica— havia apel·lat al Tribunal de Garanties contra la Llei de Contractes de Conreu elaborada i aprovada pel Parlament de Catalunya, trobant-me en un grup de companys on ens "conllèvem" individus de la més heterogènia procedència ibèrica, vaig ésser interrogat sobre el que era i de què procedia la notícia ressenyada pels periòdics. Amb tota l'objectivitat possible, vaig fer-los una síntesi d'explicació, on els deia el que representava la nova legislació agrària catalana donades les característiques del nostre camp, i el que significava en ordre, no sols al triomf, sinó a l'estabilització de les posicions polítiques d'ideologies esquerristes. Vaig fer-los present, també, l'actitud vergonyant i inqualificable de la "Lliga", la qual trobant-se batuda i amb uns horitzons molt negres quant al seu futur immediat no havia vacil·lat, com en altres ocasions memorables, a renegar de les més elementals exigències d'una consciència catalanista, segura de la preponderància que els mòbils partidistes tindrien sobre els estrictament justiciers entre la majoria reaccionària del Tribunal de Garanties, i segura, al mateix temps, del pasteleig que podia fer-se a base d'un joc de paraules entre les matèries de Dret civil, assignades a Catalunya per la seva casta autònoma, i la legislació social, reservada a l'Estat central. Els digué, però, per acabar i com a colofó final, que donada la gran transcendència de la Llei en qüestió i la sensibilitat de la consciència catalana en aquestes matèries —nacionals i socials— no els seria difícil, cas de perpetrar-se l'atropell, veure la reacció enèrgica i decidida que Catalunya sabria adoptar.

Un company, de la més pura progenitura "cedista", "filofeixistant", i, no cal dir-ho, centralista, em contestà, entre el seu somriure sornaguer i mo-feta, que no creia en aquesta possible i enèrgica actitud catalana, i que ja podia anar-se veient com tot, absolutament tot, el fet durant el "bienni" famós s'anava desmontant tranquil·lament, entre quatre esgarrips d'istèric sí, però entre res més.

Tot, no —vaig observar-li—. Al primer atac a fons contra l'Autonomia de Catalunya, veuràs com reacciona un poble conscient de si mateix, concixerador de la seva vitalitat i de les seves exigències, i que per una mateixa llei biològica irrefragable, deu tendir a una obra col·lectiva transformadora.

Hem arribat ja, dissortadament, al

Catalunya, baluart de la República

L'arribada apoteòsica tributada pel poble de Barcelona, que determina i assenyalava sempre, l'esperit i ambient de Catalunya, als parlamentaris catalans, prova d'una forma evident i indubtable, que Catalunya, la Catalunya liberal i honrada, està al costat, ara més que mai, d'Esquerra Republicana i els seus homes, i que la retirada del Parlament espanyol de la nostra minoria, ha meregut la seva absoluta conformitat, interpretant així els seus desitjos.

Catalunya, altra vegada al cap d'un moviment per tal de reconquerir la República, ara en mans de republicans traïdors i de monàrquics, i la seva gesta, serena, magnífica, ha meregut també d'adhesió de tots els bons republicans i dels partits d'esquerra espanyols, que han vist en aquest gest dels catalans, de rebel·lar-se al fall del Tribunal de Garanties, fall absurd, anticonstitucional, no per un sentit d'egoisme, no per produir-se un fet isolat que ens atanyaria a nosaltres únicament, no; sinó que en virtut d'aquell fall, es produïa un atac més, el més greu, el més brutal i injuriós a la Constitució republicana, en el que fa referència a l'autonomia dels pobles, el més essencial, el més sagrat d'una República democràtica.

En aquestes hores greus, d'extraordinària serenitat i disciplina, Catalunya, al costat del seu Govern, en espera del mot d'ordre que ha de pronunciar, el que assenyalava el camí a seguir, l'Honorable President, fent alardons d'un civisme extraordinari, i percatant-se del perill d'aquestes hores, dona un exemple magnífic, emocionant als demés pobles del món, del que cal fer, per a conservar la llibertat i els drets, en espera, si arriba el cas de demostrar que cal fer per defensar-los.

J. BALAGUER I TORT

moment esmentat, al moment dramàtic de la pugna entre una consciència civil i vital, i els detentors de l'etern parasitisme espanyol. Tot, no. Aquestes Corts i aquests governs típicament madrilenys poden dedicar-se mansament a la tasca ombrívola de retornar Espanya al seu letargi tradicional, de retornar-la a aquella somnolència encofarnada de les mentalitats col·lectives rodejades de reminiscències mortuòries, i que suporten les nul·litats, els mesquins i els caciquets actuants de dirigents agarrotadors... però amb Catalunya no passaran, no poden passar, a menys que desaparegui de nosaltres la consciència civil i la clara visió del què la vitalitat catalana exigeix i reclama pel seu desenvolupament col·lectiu.

JOSEP M. CORREDOR

Després de l'imponent acte d'homenatge que es va retre als parlamentaris gironins, ahir s'acordà per aclamació, cursar el següent telegrama:

President Generalitat Catalunya
Barcelona

Poble de Girona, aplegat imponent assemblea, després retre homenatge parlamentaris gironins arribats Madrid, es juramenta ésser un braç únic quan soni la vostra veu.

Camps, Armengol, Balaguer

La declaració d'Esquerra Republicana

El senyor SANTALÓ: Senyors diputats. He d'agrair abans que tot, les facilitats que m'ha donat la Presidència per a fer aquesta tarda una declaració clara, terminant, respecte a la política que vénen desenvolupant les Corts i els governs que en ella han viscut i viuen.

"No vamos a fatigar a la Cámara con prolijas consideraciones intentando puntualizar una actitud cuando tenemos la convicción de que está por lo menos en la intimidad de la conciencia de todos vosotros.

Las palabras que hemos de pronunciar en nombre de esta minoría catalana integrada por Esquerra, Federales y Unión Socialista, cumpliendo un deber ineludible i al impulso del más ardoroso sentimiento republicano, son la expresión fiel de la voluntad del pueblo que representamos, polarizada en el entusiasmo del 14 de abril de 1931, y firmes en mantener el sentido inicial de la nueva política inteligente y honrada del régimen nuevo: la conquista de la dignidad civil la posibilidad de un estructuración del Estado reconociendo las peculiaridades históricas y naturales de las regiones que acusan una definida personalidad y la superación del Estado moral y económico presentes, con el ejercicio de la libertad, del fomento de la cultura y de una justicia social que responda con lealtad sin claudicaciones al texto constitucional y a sus leyes complementarias.

De ese proyecto y de esa obra de renovación, de emancipación y de fecundas posibilidades fué testigo y asidua colaboradora la minoría catalana en las Cortes Constituyentes.

Nunca se desplegaron los labios de sus representantes para poner un obstáculo; muchas veces de todos los sectores de la Cámara fueron subrayadas manifestaciones del más profundo sentido patriótico.

La minoría actual ha venido animada de los mismos propósitos. No podía creer, ni siquiera sospechar, que se intentara una obra regresiva, siempre peligrosa y que reputo temeraria e injusta en las circunstancias actuales. Tampoco lo creía Cataluña.

Ha sido preciso ver, para rectificar nuestro criterio, cómo reiterada i sistemáticamente, frente a la política republicana auténtica, estas Cortes y los Gobiernos sostenidos por ellas imponían una política de signo contrario. Impotentes para crear, han atacado y anulado principios esenciales de la Constitución y derogado leyes dictadas por imperativos de justicia. Quedan en las páginas del "Diario de Sesiones" el testimonio de nuestra protesta y de nuestra posición contra las for-

muladas por otros sectores de esta Cámara. En esta lucha contra la desnaturalización de la República no nos rendíamos, sin embargo, porque nos confortaba la presencia y el ánimo de otro, y, especialmente, la cálida vibración de Cataluña. Pero hemos de confesar, señores diputados, que si no se ha colmado nuestra resistencia para la lucha, si ha cesado para continuar en estos escaños a satisfacción de nuestros electores y de nuestra conciencia. La pretensión absurda de querer arrastrar a esa política antirepublicana la política de Cataluña, es incompatible con nuestras convicciones y nuestra voluntad.

No justifican nuestra decisión sentimientos ni amenazas más o menos veladas, son hechos definidos, agresiones tan manifiestas a la Autonomía de Cataluña, como la resistencia a tramitar y a ejecutar acuerdos de una Comisión creada por precepto constitucional; el fallo contra una ley justísima ofendiendo, a la vez, al Parlamento Catalán; es el ataque contra la inmunidad necesaria a todo legislador, unido a una resistencia y desconfianza reñidas con una actitud de cordial colaboración.

Tenemos muy presente que, en una noche memorable, en este mismo recinto, una voz de recio temple, pronunció estas palabras: "El último Estado peninsular procedente de la antigua monarquía que sucumbió al peso de la corona despótica y absolutista..." Hoy, Cataluña y el defensor de las libertades catalanas pueden decir con razón que él era el último defensor de las libertades españolas.

Este pensamiento y este sentimiento racial de Cataluña es exactamente el nuestro que en el momento actual de la Historia nos inspira y alienta.

Por el prestigio de la República, por el respeto y eficiencia de la Constitución, por los derechos de Cataluña nos ausentamos de estos escaños sin asomo de despecho y con afecto personal para todos y con todos los respetos para la presidencia, en espera de una rectificación que sea garantía de libertad y de paz para los ciudadanos y para los pueblos. Cataluña, al amparo de la Constitución, continuará su obra por las propias libertades y por las libertades españolas. ¡Viva la República!"

Aquest crit amb el qual el senyor Santaló clou la seva declaració, és contestat per tots els diputats de la minoria d'Esquerra Catalana, pels republicans i pels socialistes.

Mentre el senyor Santaló llegia, ha demanat la paraula el diputat basc senyor Aguirre.

Són les set i un minut.

CATALANS, EN PEU!

Moments històrics

No res menys que redreçament de Catalunya representen la sessió transcendental celebrada al nostre Parlament el dia 12 de juny del 1934, i el discurs abrandat de patriotisme del President dels catalans fixant la posició del Govern català, que no ha estat — ni podia ésser — altra que la de dir prou! a totes les vexacions i atacs a la nostra Autonomia, que representen al mateix temps una violació a la Constitució de la República.

Aquest prou!, que no donat a temps podia representar l'anul·lació — pràcticament — del nostre Estatut votat per les Constituents, representa ara una responsabilitat gran pel nostre Govern, que com digué l'Honorable President de la Generalitat en aquesta memorable sessió, està disposat a acceptar-la en tota la seva integritat. No deu amagar-se que l'actitut adoptada pel nostre Parlament, pot reportar unes conseqüències greus. El més greu que pot passar — però — és l'haver d'enfrontar-nos amb la falç al puny a les hostes del Govern Central. Això — que representa, repetim, el màxim del que pot esdevenir — no significa per a nosaltres, catalans, gaire gran cosa, puix que quan un poble veu perillar les seves llibertats, no li importen pas massa ni la lluita, ni els sacrificis, ni la mateixa vida.

A l'actitut digníssima del Parlament i del Govern de Catalunya, cal ajuntar-hi la que adoptà la minoria d'Esquerra Republicana a les Corts que un dia foren de la República, per boca del nostre benivolgut amic i Cap de la minoria, senyor Miquel Santaló, i que fou la de retirar-se del Congrés fins i tant no s'hagi observat una rectificació de conducta, per part del Govern, en respecte a la nostra terra.

I cal afegir-hi, a més, el gest arrogant i sincer de la minoria d'Euzkadi, que seguí en la seva retirada als parlamentaris catalans, així com la dels diputats senyors Bello i Ruiz Lecina, i l'adhesió entusiasta de les minories de "Izquierda Republicana" i Socialista.

A tots aquests esdeveniments que s'han produït en el breu termini d'hores, solament hi veiem dos camins o solucions:

Primer. Que el Govern Central presenti la dimissió — o bé li sigui retirada la confiança per part de qui pot fer-ho — i es dissolguin les actuals Corts, ço que representaria, també, la dimissió fulminant del Tribunal de Garanties.

Segon. Que el govern Central — presidit per ironies del destí per un "bon jan" que es diu "autonomista" — es mostri francament hostil a l'actitut adoptada pels nostres Parlament i Govern, i adopti actituds apropiades per a no consentir-la.

El primer cas, seria solament una solució relativa, que no és de creure que es produeixi si es té en compte l'orgull de l'unitarisme espanyol que es veuria rebaixat i empetitit, per l'actitut d'una "región" a la qual no amaguen llur fòbia recalçant. I diem que seria una solució relativa, per quant ens trobaríem novament amb pica-baralles entre els dos Governos — segons com anessin les noves eleccions — amb motiu de les "interpretacions" que es poden donar i s'han donat ja a la Constitució i a l'Estatut de la nostra terra.

El segon cas, que és més probable que succeeixi, seria la solució ideal per a acabar d'una vegada per a sempre amb el ja famós "problema català".

Tingueu present, amics, que tenim incondicionalment al nostre costat, ultra la força, invencible per ella sola, dels catalans que sentim la nacionalitat de la nostra terra, al poble d'Euzkadi i a les esquerres i socialistes de la resta d'Ibèria.

D'aquesta última solució ens desagrada solament una cosa: l'haver de passar pel sacrifici que representa per a nosaltres l'enfrontar-nos amb germans dels demés pobles de la República. Però en aquestes hores de sacrificis, no ens vindrà d'un mes, per penós que ens sigui. Ademés, sempre tindrem el consol de pensar que aquestes mesures extremes no les hem pas buscat nosaltres, sinó que — pel contrari — han estat els elements del més rastrer unitarisme espanyol, que amb llur poca consideració a les lleis orgàniques de la República, i amb la seva fòbia contra Catalunya, les han provocat, en forma de contínues retallades al nostre Estatut i amb la provocació màxima que representa el fall del Tribunal de Garanties sobre el recurs de competència presentat pel Govern Central — a instàncies d'uns catalans renegats i traïdors — sobre la llei de contractes de coneus aprovada pel nostre Parlament i promulgada pel Govern de la Generalitat de Catalunya.

Ademés, catalans, aquest redreçament de la Nació catalana, reportarà a l'ensens el dels demés pobles ibèrics i no representarà — n'estem seguríssims — res menys que l'inici de la implantació de la República Federal tan anhelada per tots nosaltres.

Es per tot això, amics, que cal que la democràcia catalana s'aplegui a l'entorn del nostre Govern, amb el màxim sentit de disciplina i serenitat, però també el màxim entusiasme, i disposats a tots els sacrificis que calguin.

Així, Catalunya, disciplinada amb suprema rigorositat, podrà adoptar l'actitut escaient a les bravuconades del Govern opressor, enlairant el crit que simbolitza tota la història exempt del gran patriota que fou el Primer President de la Generalitat de Catalunya retrobada: Visca Catalunya lliure dins la federació de Pobles ibèrics!

GABÍ VENTAIOLS

CÒRNER

Esports

Dimecres es va celebrar al Teatre Municipal l'anunciada Assemblea del Girona F. C. davant una nombrosíssima concurrència de socis de l'entitat.

En aquesta Assemblea es promouren uns debats interessantíssims sobre la dimissió dels membres de la Junta, senyors Vinyes i Maduell, els quals sostingueren un cos a cos amb la Presidència, en apreciar els diferents aspectes que motivaren les seves dimissions.

Es va procedir a votar la nova Junta que ha de dirigir l'Entitat, quedant constituïda de la manera següent:

President, Lluís Ribas.
Vis-president, Amadeu Oliva Ayats.
Secretari, Ferran Ventós.
Vis-secretari, Joan Figa.
Tresorer, Josep M.ª Dalmau Casademont.

Comptador, Francesc Prohies.
Vocals, Esteve Torres, Ramon Soler, Narcís Julià, Josep Dalmau, Josep Estrac.

Aquesta nova Junta estem segurs que va als càrrecs en què els ha portat la voluntat dels socis amb tot l'entusiasme per a portar el Girona F. C. als llocs que mereix per la seva vitalitat i potencialitat esportives.

Desitgem que tinguin una sèrie d'èxits certs pel bé del futbol gironí.

Demà comença la Volta a Catalunya sota l'alt patronatge de la Generalitat de Catalunya, a la que concorren com és sabut, els tres corredors gironins Viader, Varderi i Bellmàs.

Seguirà la Volta un cotxe amb els companys Gusinyer, Bota i Piferrer, l'últim en qualitat de mecànic, el qual tindrà cura de les màquines i reparacions d'aquestes, dels tres corredors gironins.

L'afició gironina seguirà amb veritable interès l'actuació dels tres esforços minyons i sabrà anar-los a alentar en el final d'etapa La Bisbal-Girona, contra el retolte, tal com es mereixerà l'actuació excel·lent — n'estem completament segurs — que portaran a cap en la prova ciclista més popular de la nostra terra.

COMARQUES

Sta. Coloma de Farnés

La Joventut Republicana d'aquesta ciutat va fer l'anunciada excursió a Perpinyà, sortint el dia 30, a les cinc del matí, passant per Olot, Ripoll, on esmorzàrem, i Puigcerdà, on vàrem dinar, reemprenguent la marxa a les tres per a Bourmadam, arribant a les set del vespre a Perpinyà, essent rebuts pel representant del Casal Català a l'"Hotel Bristol", en qual hotel vàrem hostatjar-nos.

El dia 31, vàrem dedicar-lo a recórrer entre altres edificis el Casal Català i la nova Biblioteca Catalana, reemprenguent a les sis de la tarda el nostre retorn envers Catalunya passant per la capital ampurdanesa Figueres i arribant a Santa Coloma a les deu del vespre, molt contents de l'excursió que ha estat d'alegria per l'element juvenil. Representaren aquesta sortida el senyor Hortal, per l'Ateneu Republicà, i el senyor Turon, Conseller del nostre Ajuntament.

Del Sometèn. — El dilluns, dia 4, a les deu matí, va celebrar-se en el saló del nostre Ajuntament la reunió de tots els Caporals i Sots-caporals del Sometèn, convocada pel Caporal del Partit senyor Serra, i presidida pel capità auxiliar senyor Montagut, el qual

va donar als allí reunits les normes a seguir pel bon nom i la bona marxa del Sometèn que té d'ésser el defensor de la pau, garantia de les institucions catalanes i baluart de la República. Tots els allí reunits varen sortir molt contents de les explicacions i les normes dades pel senyor Montagut, el qual va acomiadar-se molt atentament, fent entrega a cadascun del nou Reglament.

Acabada la reunió i acompanyat pel caporal del Districte senyor Noguera, va passar a saludar l'alcalde senyor Carós, el qual va agrair-li la visita, oferint-se-li en tot el que pogués ésser-li útil, retornant tot seguit a Girona.

Política. — El diumenge, dia 3 del corrent, va celebrar-se un acte de verdatada democràcia, en el qual la majoria d'Esquerra Republicana va donar compte de la seva actuació dintre de l'Ajuntament, essent aprovada per la nombrosa concurrència que hi havia dintre el saló.

Cinema. — S'anuncien per al proper diumenge, dia 17, les boniques pel·lícules "Justa atribució" per Georges O'Brien i "El malvado Zaroff", film fantàstic.

CORRESPONSAL

BREVIARI

Amb motiu de l'entusiasta homenatge que dedicà el poble gironí als seus representants per llur gesta de retirar-se del Parlament espanyol, el senyor Bonmatí, en veure els ciutadans que, acompanyant les banderes del Centre d'Unió Republicana i de la Joventut Republicana d'Esquerra que portaven unes entusiastes militants del nostre partit, es dirigien a l'estació, explicava amb la satisfacció reflectida al seu rostre que n'havia comptat fins a 31.

Que a la tornada, quan estava organitzada la manifestació, no s'expliqua el promou de la Lliga d'on havia pogut sortir el considerable nombre de ciutadans que hi concorregueren. A ben segur que s'imaginà que havia ocorregut un miracle.

Abans defensant la República, defensàvem Catalunya.

Avui defensant Catalunya, defensem la República.

Els senyors de Lliga Catalana de l'Ajuntament de Girona, han contestat barroerament per conducte del seu setmanari "El Gironès" el nostre article sobre la mala administració de l'Alcalde en la construcció de ninxols al cementiri. Amb tota la seva mala fe han tergiversat l'afer, i en comptes de desxifrar el que ells han fet, han volgut carregar "el mort" de les pessetes malgastades al senyor Josep M.ª Dalmau, ex-Alcalde republicà. Si es tractés d'una altra persona en lloc del senyor Dalmau, podríem molestar-nos i procuraríem defensar-nos degudament, però es dona el cas de què ja tothom coneix les dues personalitats que han passat per aquesta Alcaldia, i no calen gaires comentaris per la nostra part, doncs l'opinió sensata gironina, ja sap fer les adequades comparacions entre el passat i l'actual.

J. Balaguer i Tort
ADVOCAT
Carrer Progrès, 12-1.er I.ª
GIRONA
Teléfono núm. 153

**- CALÇATS -
MALARET**
Vendes a l'engrós i detall
RAMBLA LLIBERTAT, 5
GIRONA

ESMOLAMENT DE NAVALLS A LA PERFECCIÓ
Vendes de tota mena d'articles propis per Barberia - Gabinetaria fina - Gran assortit en Perfumeria.
Josep Serra
ARGENTERIA, 10
GIRONA

CAFÈS
Cornellà
SUCRES EMPAQUETATS
TELÉFON, 321
GIRONA

ORQUESTINA
NEW-JAZZ-BABY
PRIMERA CATEGORIA
ORIGINAL I MODERN
REPERTORI-BALLABLES
NACIONALS I
ESTRANGERS
Per a contractes, **CELS FERRER**
C. St. Feliu, 19 - GIRONA

Delegacions comarcals:
Ripoll.—Trinitat, 6-2.on
Palamós.—
Figueras.—Cervantes, 3
Puigcerdà.—Centre Republicà
Santa Coloma.—Clavé, 25
Caldes Malavella, C. Republica

Els catalans al servei de Catalunya!

Catalunya, ha sofert una nova injustícia, ha sofert un nou atropellament pels homes que avui governen la República. La llei de Contractes de Conreu ha donat lloc als homes reaccionaris per a trepitjar una vegada més els sentiments humans, l'entusiasme unànime i noble d'un poble; poble que fou qui proclamà la República, un poble que ha vetllat constantment per la bandera de la llibertat.

Els catalans veiem con lentament ens van atorgant un llac d'opressió; com descaradament ens volen prendre unes llibertats que són nostres, uns drets que com a ciutadans, com a republicans i demòcrates liberals deuen ésser inviolables. Els carcondes vilipendiosos no racionen en aquest terme perquè no tenen dos dits de mentalitat, no volen reconèixer aquests senyors de Lliga Catalana l'esforç sobrehumà, les constants lluites, les més vergonyoses persecucions de que han estat objecte els homes que representen l'ànima de Catalunya.

Catalans! prenguem model, no s'esborri del nostre front la política anticatalana que uns parlamentaris catalans criden a veu forta al Parlament de la República, mori Catalunya! i jo dic a aquests senyors de Lliga Catalana que Catalunya no pot morir, perquè el dia que mori Catalunya morirà la República.

No s'esborri de la nostra memòria la doctrina ideològica i política de Lliga Catalana; ens han dit en totes les propagandes, que el seu programa era la creació de pacificar els ànims, que representaven un sistemàtic programa de treball, justícia social, que significaven la seguretat de l'economia catalana, que treballaven i abogaven pel manteniment de les llibertats catalanes.

I dic jo, sota la meua responsabilitat, que si Lliga Catalana ha defenat alguna vegada l'autonomia, ha estat per a poder repartir-se ella sola, completament, el tresor que Catalunya representa en ordre dels negocis. En aquest terme Lliga Catalana és una societat d'una avarícia que faria tremolar si Catalunya algun dia caigués a les seves mans en ordre d'ésser governada. Qui pot aturar aquesta trajectòria que segueix els traïdors del nostre poble? Aquesta societat anticatalana, indigna de que trepitjin l'honrada terra lliure; la nostra imposició, tenint fe abnegada en la victòria posant les nostres vides al servei de Catalunya.

El Govern de la República ha repudiat per mitjà del Tribunal de Garanties Constitucionals una llei que a més d'ésser una llei votada i aprovada pel Parlament Català és la veu de milers de treballadors del camp, que dant en conseqüència assegurant el seu treball.

Aquesta llei de Contractes de Conreu esperit entusiasmat, llum del productiu camp català, ha estat de més significada justícia social.

Però els homes de Lliga Catalana vils i asquerosos eufòrics, vantant-se de la justícia social, i emparats favorablement a les circumstàncies governamentals, han presentat un recurs con-

tra aquesta divina i gloriosa llei, i indiscutiblement atentat contra la sobirania del Parlament Català i l'esperit de ciutadania; i han presentat, aixecant aquesta protesta, per a dir que Catalunya no deu aixecar la veu, deu tenir-se al poble català completament oprés; ¿manera? dient que el Parlament Català no té suficients poders per a aprovar una llei que assegurí el treball del camp. Aquesta llei havia fet despertar al proletariat del món, per la seva tesi beneficiadora, obra eminentment revolucionària que el Parlament de Catalunya acabava d'atorgar al camp català; els representants de la societat privilegiada, traïdors a Catalunya i a la República, han dit que aquesta llei era anticonstitucional per ultrapassar els límits de la Constitució de la República Espanyola.

¿No és més anticonstitucional violar la Constitució, derogant les lleis del treball, termes municipals, l'amnistia, posant al carrer uns homes que el poble havia empresonat per traïdors a la República, violant l'article 26 de la Constitució, atorgant la paga a l'església, havent-hi prop d'un milió d'homes sense treball. Senyors de Lliga Catalana, republicans històrics, Acció Popular, feixistes, opressors del poble. ¿No és més anticonstitucional l'abans dit? imposant-se a la voluntat del poble i volent ensorrar la República; però com a punt final de la victòria voleu ensorrar la Pàtria mare, que un dia us va veure néixer, Catalunya, voleu perdre!

Que més dona la vida, el goig, l'entusiasme a la terra que els hi són traïdors, recorreguent a tots els procediments destructius per a poder arribar a la jeràrquica cadira del "mando". No té importància, perquè no tenen sentiments. ¿Sentiments? En poden tenir, però són tan insidiosos, que no val la pena de descriure ja més la biografia d'aquesta caòtica societat anticatalana.

Els catalans tenim el deure ineludible de posar-nos al servei de Catalunya, però abans hem de tenir la màxima fe abnegada i no hem de llençar-nos a una lluita fràctida, sense que tots els ciutadans, units en una sola veu, en un sol sentiment i en un sol llac, hem d'eposar-nos al servei del nostre President; esperant ansiosos la veu en que faci quedar venjada Catalunya dels renegats catalans que tantes vegades l'han traïda, a una terra lliure i sensata.

Accepto tota la responsabilitat que les meves ratlles puguin aportar; no escric com a periodista ni literat perquè careixo absolutament d'aquestes dues condicions, escric com a fill del poble, i com a fill del poble poso al seu servei el meu esperit i l'entusiasme, la vida sacrificaré en la lluita. En la lluita molts caurem, però res dona morir quan les nostres vides són per Catalunya.

Ciutadans, el toc sagrat la Generalitat el donarà! Catalunya avui en perill necessita el sacrifici dels seus fills.

PERE ROYO

De terres aragoneses, a 13 de juny del 1934.

TEMES FEMENINS

La dona enfront del matrimoni

La intel·ligent conferenciant senyora Pi de Folch va dissertar l'altre dia a l'Ateneu Barcelonès sobre aquesta tema palpitant.

Va fer-ho per analitzar i criticar les posicions ideològiques d'Ossorio i Gallardo i de Giménez de Asua davant la magnitud dels problemes socials i intencs que dimanen o que convergeixen del o en el contracte conjugal.

La ferma lluitadora va demostrar que l'arrel més fonda del problema no es troba preisament allà on aquests dos homes il·lustres i conscienciosos (per òmal situats per a comprendre) la col·loquen, sinó en un terreny més íntim, més humà, més sentimental.

Ni la posició del primer, oposada a la del segon, ni la posició del segon, més socialitzant que la del primer, no convencen la nostra amiga. Ella presenta un nou problema social, basat en la manca de consideració i d'importància que es dona a la feina domèstica, i demostra que, gràcies a aquesta consideració, la dona tracta d'emancipar-se anant a guanyar un sou fora de casa, àdhuc casada i amb fills. Giménez de Asua vol alliberar la dona pel treball assalariat. La senyora Pi de Folch desitjaria que els drets de la dona fossin reconeguts, sense necessitat d'abandonar la llar, on els fills petits, els pares vells i els malalts d'ambdues edats reclamen la cura de mans femenines familiars; sense oblidar la part administrativa domèstica, on la dona de la classe mitjana i obrera fan veritables miracles.

Es en aquest punt de la notable dissertació on totes les meves simpaties convergeixen amb les de la senyora Pi.

Ho he dit en articles i conferències i no em canso de repetir-ho: La dona guanya tants diners a casa feinejant i administrant, com sortint a la recerca d'un sou migrat (que és el que generalment s'ofereix a la treballadora o oficinista). Ara el que cal, i en això segueixo estant d'acord amb la senyora Pi, és que els homes i la societat sencera s'adonin de la importància moral i material que es mereix una bona mestressa de casa, i que tots reconeixem que administrar diner és tant o més important que guanyar-lo. L'urc amb que molts homes es vanen de mantenir la casa i el menyspreu i desconsideració que mostren per a la feinejadora companya, està basat en el fals principi de la insignificança de les feines domèstiques, i davant d'aquesta injustificada actitud de l'home i de la societat, les dones van desertant les llars i es llencen al carrer a la recerca d'un sou que les col·loqui en un pla superior, igualitari. I el trist és que, mentre la crisi de treball mundial es va agreujant, per culpa — entre altres factors — de les màquines i de l'emancipació social femenina, predicada per Giménez de Asua, la major part de pares, germans i fins de marits admeten i aplaudeixen la desertió femenina de les llars, i creuen beneficiar-se'n.

L'actitud de la dona és comprensible si es té en compte que n'hi ha poques (és natural) disposades o l'obscura heroicitat, fatigades, no del treball domèstic, sinó del menyspreu que la societat demostra per aquesta mena de feina. I tot intent reglamentador, tota intervenció legislativa, per a aturar aquest just anhel de la dona de dignificar-se i esdevenir "algú", socialment, fóra una injustícia. No són els legisladors ni els governants els que han d'obligar a la dona a restar dins la llar, per mitjà de prohibicions, sinó el convenciment i la satisfacció de les

PROFECIES CAMBONIANES

Els governs que prediquen sempre l'amor a Espanya, si sincerament desitgessin l'harmonia i la prosperitat nacional donarien satisfacció a les aspiracions justes de Catalunya sacrificant el seu esperit conservador i reaccionari.

Gairebé a Catalunya tots els moviments han tingut i tenen un significat nacionalista, essencialment nacionalista. Les negatives, doncs, a les peticions del nostre poble amb tendència sempre a un millorament de la nostra posició i situació, a l'ensens d'ésser una oposició a la voluntat nostra, no fan més que agreujar el problema en perjudici de la predicada unitat espanyola, que cap governant ha sapigut mantenir i per lo tant no ha fet mai una tasca d'harmonia per a totes les regions que formen Espanya.

Esquerra Republicana, és el partit català que bateja i per lo tant viu degut a l'unió de la democràcia liberal de totes les comarques catalanes i opsa els desitjos i les aspiracions de la majoria dels ciutadans de Catalunya. Aquest Partit pel qual nosaltres col·laborem directa i indirectament pel seu manteniment, ja que defensa i millora les nostres llibertats, devem col·laborar-hi també per tal de poder Esquerra Republicana de Catalunya desenrotllar una tasca de continuïtat adaptant-se a les circumstàncies o a les necessitats del temps actual i de l'esdevenidor. Un partit pot assolir una continuïtat si posseeix unes joventuts que puguin ocupar el dia de demà els llocs de govern, unes vacants que aniran deixant vells i esgotats els homes que donaren una efervescència sòlida a les bases del Partit.

Esquerra Catalana, ha sabut aturar avui a temps, amb serenitat, amb visió clara, l'atac traïdor i vil de lladre que ataca d'esquena d'uns homes que dient-se catalanistes abandonen el Parlament Català per dedicar-se única i exclusivament a un estudi: enderrocar Esquerra.

D'ençà de la retirada del Parlament dels homes de la Lliga han anat i parlat a tots els pobles de Catalunya — que ho han admès — amb una fita de desprestigi per tal de fer factible llur objectiu, en l'estudi del qual han concentrat tot el seu saber.

Ara, però, el capdill de tots aquests que avantposen l'explotació i l'especu-

lació a tots els ideals, Cambó, tot fregant-se les mans i acariciar-se la barbata, talment om un jueu que ha fet un bon negoci, o un bon descobriment per a fer-lo ha exclamat "EUREKA"! Efectivament, cridà els seus homes, els reuní i digué: Aneu a Madrid i porteu al Govern espanyol la Llei de Contractes de Conreu que han aprovat el Parlament de Catalunya. Si fem revocar aquesta llei enderrocarem l'Esquerra.

I així com aquest profeta preconitzà que no hi hauria guerra europea, com també —el dia abans de proclamar-se— que no era possible la implantació de la República a Espanya, ara ha fet la nova profecia: SI FEM REVOCAR LA LLEI DE CONTRACTES DE CONREU, ENDERROCAREM L'ESQUERRA.

Així com les altres sentències, amb aquesta tampoc ha tingut sort. Com totes, ha succeït el diametralment oposat.

El Govern de la Generalitat farà prevaldre l'anhel de justícia dels catalans. Per tant, el Govern Català deu estar assistit per tots els ciutadans dignes de Catalunya. Com era d'esperar —vistos altres moments encara més lleus, però amb la mateixa continuïtat d'esperit— el fall del Tribunal de Garanties Constitucionals ha estat contrari als nostres desigs i aspiracions i contra la personalitat del nostre Parlament, incapacitant-lo per legislar. Si una llei que considerem d'interès i vital per la terra catalana deixem que ens l'anul·lin, una llei que és justa aspiració de l'honrada i nombrosa pagesia catalana que ansia veure's atesa. Tots els catalans que estimin Catalunya deuen posar-se en peu contra aquest fall indigne promogut per una Lliga que s'anomena catalanista. Lliga Catalana. Quin fàstic! Si dir-me catalanista volgués dir ésser d'aquesta gent, fills indignes de Catalunya.

En aquests moments que s'ha atacat traïdorament la vida democràtica i liberal de Catalunya, el Parlament Català ha acordat fer cas omís, no del fall d'un Tribunal de Garanties, sinó de la jugada d'una política reaccionària que atempta contra el benestar d'un país. De la nostra Catalunya!

Joventuts! Si la sentència de Cambó feta avui és com les de consuetud, LLIGA CATALANA SENDERROCÀ, per la seva pròpia arma caurà cadàver. Penseu, però, que si així fos, sempre restaran "Lligues" que obstruiran tot intent de millorament social i avenç del nostre poble. Tingueu en compte als Partits, pareu atenció en llur actuació i procediments. Que ens resti a la memòria el fet d'avui, que pot servir-nos d'experiència per a un esdevenidor proper.

J. REXACH I NEGRE

AURORA BERTRANA

Gràfiques Darlus Rahola. — Girona

CENTRE D'ESPECIFICS UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals. — TOTS ELLS D'ORIGEN. Unics de propietats terapèutiques garantides.

FARMACIA RIBAS

Plaça de les Castanyes :: GIRONA :: Telèfon, 144

QUE VIURE PESCA SALADA S
B. OLIVERES
Conserves de tota mena
ABEURADORS, 7. GIRONA

Exprès - Bar

Situat a la Rambla - GIRONA - Tel. 109

Begudes de les millors marques Resopons econòmics

OBERT NIT I DIA

Del primer d'Octubre al 30 d'Abril, temporada de marisc

Ostres-Percebes-Almejes-Gambes rebudes diàriament a les 5 de la tarda

Pianos Manubri de lloguer

Antoni Mas

Caldes de Malavella

ORTOPEDIA DR. ROCA

IRRIGADORS COMPLES DES DE 250 PESSETES.

BRAGUERS - PERFUMERIA

PRIMER CENTRE D'ESPECIFICS ES LA Farmàcia Doctor Roca i Fill

LA CREU ROJA - Telèf. 135 - Plaça de l'Oli. - Girona

Caldereria i Calefacció Central

Valentí Furtet

FUMISTERIA

Soldadura autògena

C. Calderers, 13

GIRONA